

وَالْمُؤْمِنِينَ «فرزند کعبه»

سید مرتضیٰ نجومی

طواف خانه کعبه از آن شد بر همه واجب که آنجا در وجود آمد علی بن ابیطالب
حماد بن عیسی از حریر از امام صادق (ع) نقل می‌کند که فرمودند:
النَّظَرُ إِلَى الْكَعْبَةِ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَى الْوَالِدَيْنِ عِبَادَةٌ، وَالنَّظَرُ إِلَى الْإِمَامِ عِبَادَةٌ وَقَالَ مَنْ نَظَرَ
إِلَى الْكَعْبَةِ كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ وَمُحِبَّتٌ عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ.

نظر به کعبه عبادت است، نظر به والدین عبادت است و نظر بسوی امام عبادت است و همچنین
فرمودند: هر کس نظر به سوی کعبه کند، ثوابی برای او نوشته شده و ده گناه او از بین برده می‌شود.
مستحب است طائف کعبه مکرمه در شوط هفتم، بیت را از محل مستحجار — که
ملتزم و متعوذش نیز گویند — استلام کند و دل خود را به دیوار کعبه بجسباند و دعاهای منقول
و مأثور را بخواند. روایات استحباب التزام به مستحجار، متعدد و در باب ۲۶ از ابواب طواف
و سائل منقولست، مستحجار و ملتزم و متعوذ همه بفتح ماقبل آخر و اسم مکان است، چه آنکه اسم
مکان در ثلاثی مزید فیه بر وزن اسم مفعول است و هر سه کلمه در مقام، تقریباً به یک معنی و
به معنای مکان و مقام پناه جستن و التزام به لطف و رحمت حق است.
در مجمع البحرین در ماده «جور» چنین می‌خوانیم:

الْمُسْتَجَارُ مِنَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ هُوَ الْحَائِظُ الْمُقَابِلُ لِلْبَابِ دُونَ الرُّكْنِ الْيَمَانِيِّ بِقَلِيلٍ لِأَنَّهُ كَانَ

.....
۱ — وسائل الشیعة ج ۹/۳۶۴.

قَبْلَ تَعْدِيدِ الْبَيْتِ هُوَ الْبَابُ سُبْحَانَكَ لِأَنَّهُ يُسْتَجَارُ عِنْدَهُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ

مفضل تراز این عبارت در ذکر مستجار را حافظ ابی الطیب تقی الدین محمد بن احمد بن علی فاسی مکی مالکی در کتاب شفاء العزام باخبار البلد الحرام آورده است (شفاء العزام باخبار البلد الحرام ج ۱ ص ۱۶۸)

این بنده راهنگامی که به عنایت و لطف خداوندی توفیق زیارت بیت الله الحرام روزی شد، خیلی زیاد در مسجد الحرام برای نگاه و نظاره به کعبه و دیدن منظره روح بخش طواف حجاج، توقف می‌کردم، قضا را که همیشه با عشق و التفاتی درونی و کششی غیبی، مقابل مُستجار می‌نشستم و بیشتر از هر جای مسجد و کعبه، به این محل مبارک، فریفته شده بودم، رفقایم هم میعادگاه مرا می‌دانستند به کمترین وقت و زحمتی مرا پیدا می‌کردند، مناقاتی هم ندارد که آدمی در هر دو مقام حطیم و مُستجار که آن همه روایات در شأن آنها وارد شده، دعاها را مخصوص را بخواند، اما در مقابل مُستجار، به نظاره کعبه شریف بنشیند.

من در روایات ندیده‌ام که مُستجار همان محلی است که فاطمه بنت اسد بعد از احساس درد وضع حمل، از آنجا به داخل کعبه رفته باشد، اما به سابقه ذهنی، مُستجار را همان مولد امیرالمؤمنین می‌دانستم و شاید هم جانی دیده باشم و لکن به هنگام تشرّف به زیارت کعبه مکرمه، دیدم عربها آنجا را مولد علی می‌گویند.

مُستجار طبق روایات، درب سابق کعبه و در پشت کعبه مقابل در فعلی بوده است، فاطمه بنت اسد هم مطابق با روایات وارده، از پشت کعبه وارد شده است، شاید هم علت نامگذاری مُستجار، پناه بردن و استجاره آن بانوبه خداوند بوده باشد و تقارن باز شدن مجدد محل و دیوار سنگی همان در، به عنایت و اعجاز الهی، با ولادت ابوالعجائب و الغرائب، امیرالمؤمنین، خود تشریف بر آن در و اکرامی بر این مولود است، سلیقه‌ها، ذوقها، و حالها متفاوت است، این هم ذوق و حال حقیر بود.

براستی اگر نظر به کعبه و استجاره به بیت شریف، مستحب است چه بهتر که به مُستجارش باشد و اگر «در دل دوست به هر حلیه رهی باید یافت» چه بهتر که به وسیله ولّی الاولیاءش باشد، اگر مستجیران را مستجاری باید، چه بهتر که این مقام رفیع باشد و اگر صاحب‌خانه را فرزندی شاید، چه بهتر که او علی، ملجاء الأنبیاء و الاولیاء باشد و به قول آیه الله فقید سعید سید اسماعیل شیرازی والد معظم آیه الله العظمی حاج سید عبدالهادی شیرازی:

إِنْ يَكُنْ يُجْعَلُ لِلَّهِ الْبَشَرُونَ وَمَعَالِي اللَّهِ عَتَا يَصِفُونَ

فَوَلَيْدُ الْبَيْتِ آخِرِي أَنْ يَكُونُ لِي وَلِي الْبَيْتِ حَقًّا وَلَدًا
لَا عَزِيزًا وَلَا وَدَّاعًا ابْنُ مَرْيَمَ^۲

اگر مقام احدیت را فرزندی است - و البته دامن سبحانی اش از توصیف های جاهلان مبری است - چه بهتر که این فرزند، خانه زاد حضرت کبریائیش باشد و عزیز و پسر مریم را کجا این مقام و مرتبت. و براستی این چه فضیلتی است که هیچ انسان مکرمی را نصیب نگشته است، مادر پیغمبر بزرگوار مسیح علیه السلام را به هنگام زادن عیسی، امر کنند که از بیت المقدس بیرون رو، اینجا بیت العبادة است نه بیت الولادة و این مادر را به درون کعبه - که افضل از بیت المقدس است - خوانند که این ولادت، تشریفی و شرافتی است مرکبه را، زندگی او از این حسن مطلع شروع و او بین دو حسن مطلع و ختام، مظهر العجائب و مظهر الغرائب است، و براستی آیا این همه عجائب و غرائب سبب نبوده که خانه زاد حق را به مرتبه الوهیت برساند.

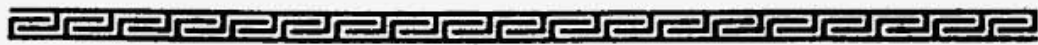
كَفَى فِي فَضْلِ مَوْلَانَا عَلِيٍّ وَفُورُ الشُّكِّ فِيهِ أَنَّهُ اللَّهْ
وَمَاتَ الشَّافِعِيُّ وَلَيْسَ يَدْرِي عَلِيٌّ رَبُّهُ أَمْ رَبُّهُ اللَّهْ

در سمو مرتبت و علو مرتبت علی، آن مولی و قبله اولیاء، همین بس که قومی خیال کردند او خداست

شافعی - با یک عمر تکش و پویش - حتی در واپسین لحظات زندگی نیز وقتی که در مقابل جلوه حضرت حق قرار می گیرد ره بجائی نبرده و صلا درمی دهد که سبحان الله این آئینه است که حق را نماید یا حق است که بی آئینه خود را می نمایاند. سبحان الله بنده ای ممکن و نیازمند که مجسمه خضوع و خشوع و عبودیت درگاه خداوندیست، چگونه توان گفت که او خداست، پس لابد این ساده دلان اگر علی را شناخته اند، خداوند را شناخته اند، گویند در مجلس میرزای بزرگ شیرازی صحبت از این شد که چگونه علی الهیان، علی را خدا می دانند، هر کس از تعجب خود در این قضیه سخنی گفت، ختم المقال از آن میرزا بود که فرمود:

اینان علی را شناخته اند اما خدا را شناخته اند، خدا را به اینان بشناسانید.
عجبا با این همه پرده ها و حجابها که بر چشم و دل دوستان و دشمنانش بوده است،

۲ - تمام قصیده غراء در الغدير ج ۶ ص ۲۹ - ۲۳ و در علی ولید الکعبه ۷۸ - ۷۵ - مذکور است.

چگونه خدایش دانستند و چه بجاست حسن مطلع قصیده غراء و بلند آیه الله العظمی شیخ حسین نجف در شأن امیرالمؤمنین:

أَلَا يَا عِلَّةَ الْإِبْجَادِ حَازِيكَ الْفِكْرُ وَفِي فَهْمٍ مَعْنَى ذَلِكَ التَّبَسُّ الْأَمْرُ
يَقُولُونَ قَوْمٌ فِيكَ وَالشُّرُودُ وَنَهْمُ بِأَنَّكَ رَبُّ كَيْفَ لَوْ كَشِفَ الشُّرُ

ای علت پیدایش، و ای مقصد حرکتها، عظمت شأن و کمال بی مانند تو، شاهباز زرین بال فکر را از حرکت باز داشته و در تمیز حقیقت حال، جماعتی که هنوز رخ بدانها ننموده ای، خدایت پندارند، در حیرتم که اگر چهره بر آنها بگشائی، چکار کنند.

کتاب فضل ترا آب بحر کافی نیست که ترکنی سرانگشت و صفحه بشماری

ولادت حضرت امیر علیه الصلاة والسلام در داخل کعبه مکرمه فضیلتی است مخصوص خود او و به هیچ انسان دیگری ارزانی نشده است. تواتر ولادت آن جناب در کعبه مکرمه نزد شیعه و اهل سنت مسلم و ثابت است.

علامه سید هاشم بحرانی در «مدینه المعاجز» می فرماید: محمد بن علی بن شهر آشوب در «مناقب» فرموده است:

شیعه، اجماع و اتفاق کرده است که آن حضرت در کعبه زاده شد.
شهاب الدین ابوالثناء سید محمود آلوسی صاحب تفسیر «روح البیان» در شرح بیت معروف عبدالباقی عمری:

أَنْتَ الْعَلِيُّ الَّذِي فَوْقَ الْعُلَى زُفِعَا يَبْظُنُّ مَكَّةَ وَنَطَّ الْبَسْبِتِ إِذْ وَضِعَا

تو آن علی هستی که هنگامیکه در مکه در اندرون حرم حق، چشم به جهان گشودی برفراز هر چه عظمت و علو است قرار گرفتی.
چنین گوید:

«زاده شدن امیر (کرم الله وجهه) در بیت و کعبه مکرمه، امری مشهور در دنیا است که در کتب فریقین اهل سنت و شیعه مذکور است و چنین امری جز برای آن جناب درباره کسی دیگر، شهرت نیافته است و شایسته امام الاثمه نیز آن است که ولادتش در آنجا باشد که قبله مؤمنین است، منزله است خداوندی که هر چیزی را بجای شایسته خود می نهد و او احکم

الحاکمین است.

علامه بزرگوار سید حیدر بن علی حسینی آملی صاحب کتاب «الکشکول فیما جرى علی آل الرسول» چنین می‌فرماید:

«علی علیه السلام را مناقبی مسلم در نزد فریقین شیعه و اهل سنت است که یکی از آنها ولادت آن جناب در کعبه است که احدی قبل از او و بعد از او به چنین عنایتی فائز نگردیده است.»

علامه بزرگوار سید هاشم توبلی بحرانی در غایة المرام می‌فرماید:

«قصه ولادت امیرالمؤمنین در کعبه به حد تواتر رسیده و در کتب عامه و خاصه، معلوم

و مسلم است.»

نقل اینگونه تصریحات در کلمات اعلام فریقین، آنقدر زیاد است که تألیف کتابی مستقل می‌خواهد، خیلی از آنان که به خبر واحد عمل و اطمینان نکرده و جز به خبر متواتر عمل و اعتماد نمی‌کنند، این مطلب را از مسلمات و از متیقنات شمرده‌اند.

شیخ مفید و شیخ شهید هر دو در مزارشان و سید ابن طاووس در «مصباح الزائر»، در زیارت امیرالمؤمنین در روز ولادت پیغمبر اکرم (۱۷ ربیع الاول) که امام صادق (علیه السلام) ثقة جلیل القدر محمد بن مسلم را تعلیم فرمود، چنین دارد:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ وُلِدَ فِي الْكَعْبَةِ وَرُوحَ فِي السَّمَاءِ بِسَيِّدَةِ النَّسَاءِ.

سلام بر تو ای آنکه در حرم خدا پا بر جهان گذاشتی و در بلندای آسمانها با صدیقه طاهره، پیمان

همسری بست.

ولادت امیر (علیه الصلاة والسلام) در کعبه مشرقه، در زمان شاعران و مادحان ائمه طاهرين که معاصر با آن سروران بوده‌اند، از ارسال مسلمات بوده است، علامه بزرگوار و حدیث شناس بی نظیر قرن اخیر مرحوم حاجی نوری در کتاب «لؤلؤ و مرجان» می‌فرماید:

مدلول اخبار بی‌شمار و نص علمای اخبار و مضامین خطب و اشعار در تمام اعصار، (این است) که ولادت با سعادت آن حضرت در داخل کعبه معظمه بود و این از خصایص آن جناب است که احدی از انبیاء و اوصیاء در آن شرکت ندارند و بعید نیست که از ضروریات مذهب امامیه باشد که پیوسته به آن افتخار می‌کنند.^۳

علامه بزرگوار و حافظ ثقه شیخ رشید الدین محمد بن علی بن شهر آشوب سروی

.....

۳- لؤلؤ و مرجان چاپ حروفی اخیر ص ۱۴۹.

مازندرانی بعد از روایت احادیث ولادت چنین می‌گوید:

«فرزند طاهر از طاهر تولد یافت در موضع طاهر و چه کسی را چنین کرامتی نصیب گردد، زیرا اشرف بقعه‌ها حرم و اشرف حرم مسجد، و اشرف بقعه‌های مسجد، کعبه است و هیچ مولودی جز او در کعبه زاده نشده و چنین مولودی را نهایت شرافت است و هیچ مولودی در سیدروزها، روز جمعه، در شهر حرام (رجب) و در بیت حرام (کعبه) جز امیرالمؤمنین، متولد نشده است».

امثال این کلمات و تصریحات را در کتب اعلام طائفه، می‌توان یافت و اکنون بجااست که اشاره‌ای تفصیلی به کتبی که این فضیلت مولینا امیرالمؤمنین در آنها مندرج و آن را مورد اتفاق و تسالم فریقین شمرده‌اند، بنمائیم:

اما از کتب اهل سنت:

۱- مروج الذهب ج ۲ ص ۲ -	۸- مفتاح النجافی مناقب آل العبا -
ابوالحسن مسعودی هذلی.	میرزا محمد بدخشی.
۲- تذکرة خواص الأئمة - سبط ابن	۹- مناقب - امیر محمد صالح
جوزی حنفی.	ترمذی.
۳- الفصول المهمة ص ۱۴ - ابن	۱۰- مدارج النبوة - شیخ عبدالحق
صباغ مالکی.	دهلوی.
۴- السيرة النبویة ج ۱ ص ۱۵۰ -	۱۱- نزهة المجالس ج ۲ ص ۲۰۴ -
نورالدین علی حلبی شافعی.	عبدالرحمن صفوری شافعی.
۵- شرح الشفاء ج ۱ ص ۱۵۱ -	۱۲- آئینة تصوف - شاه محمد حسن
شیخ علی قاری حنفی.	حبشتی.
۶- مطالب السؤل ص ۱۱ - ابی	۱۳- روائح المصطفی ص ۱۰ -
سالم محمد بن طلحه شافعی.	صدرالدین احمد بردوانی.
۷- محاضرة الاوائل ص ۱۳۰ - شیخ	۱۴- کتاب الحسین ج ۱ ص ۱۶ -
علاء الدین سکتواری.	سید علی جلال الدین.

- ۱۵ - نورالابصار ص ۷۶ - سید محمد مؤمن شبلنجی .
۱۶ - کفایة الطالب ص ۳۷ - شیخ حبیب الله شتیطی .

واما جمعی از بزرگان و اعلام شیعه که این
فضیلت را یاد آور شده اند:

- ۱ - حسن بن محمد بن حسن قمی در تاریخ قم که آن را در سال ۳۷۸ تألیف و به صاحب بن عبّاد تقدیم داشت، شیخ حسن بن علی بن حسن قمی، آن را در سال ۸۶۵ به فارسی ترجمه نمود، ترجمه ص ۱۹۱ .
- ۲ - شریف رضی متوفی ۴۰۶ در خصائص الاثمة و فرموده است که ما مولودی را در کعبه غیر او نمی دانیم .
- ۳ - شیخ امت اسلامی معلّم البشر ابو عبدالله، مفید (متوفی ۴۱۳) در «مقنعه» و «مسارالشیعه» ص ۵۱ ط مصر و «ارشاد» ص ۳ فرموده است: نه در قبل و نه در بعد، مولودی در خانه خدا جز او نبوده است .
- ۴ - شریف مرتضی (متوفی ۴۳۶) در شرح قصیده بانیة حمیری ص ۵۱ ط مصر، فرموده است که او را نظیر و مانندی در این فضیلت نیست .
- ۵ - نجم الدین شریف ابوالحسن علی بن ابن الغنائم محمد، معروف بهاب صوفی در کتابش «المجدی» .
- ۶ - شیخ ابوالفتح کراچکی (متوفی ۴۰۹) در «کنزالفوائد» ص ۱۱۵ .
- ۷ - شیخ حسین بن عبدالوهاب معاصر شریف مرتضی در «عیون المعجزات» .
- ۸ - شیخ الطائفه محمد بن حسن طوسی (متوفی ۴۶۰) در «تهذیب» ج ۲ و «مصباح المتهدّج» ص ۵۶۰ و «امالی» ص ۶۰ - ۸۲ .
- ۹ - امین الاسلام فضل بن حسن طبرسی (متوفی ۵۴۸) صاحب «مجمع البیان» در «اعلام الوری» ص ۹۳ .
- ۱۰ - ابن شهر آشوب سروی (متوفی ۵۸۸) در «مناقب» ج ۱ ص ۳۵۹ و ج ۲ ص ۵۰ .
- ۱۱ - ابن بطریق شمس الدین ابوالحسن یحیی بن حسن حلّی (متوفی ۶۰۰) در کتابش «العمدة» .
- ۱۲ - رضی الدین علی بن طاوس (متوفی ۶۶۴) در کتابش «الاقبال» ص ۱۴۱ .

- ۱۳ - عماد الدین حسن طبرسی آملی صاحب «کامل» در کتابش «تحفة الابرار» در فصل هشتم از باب رابع.
- ۱۴ - بهاء الدین ارملی (متوفی ۶۹۲) در کتابش «کشف الغمة» ص ۱۹.
- ۱۵ - ابوعلی ابن قتال نیشابوری در «روضه الواعظین» ص ۶۷.
- ۱۶ - هندوشاه بن عبدالله صاحبی نخجوانی در «تجارب التلف» ص ۳۷.
- ۱۷ - علامه حسن بن یوسف حلّی (متوفی ۷۲۶) در کتابش «کشف الحق» و «کشف الیقین» ص ۵.
- ۱۸ - جمال الدین بن عنبه (متوفی ۸۲۸) در «عمدة الطالب» ص ۴۱.
- ۱۹ - سید محمد بن احمد بن عمید الدین علی حسینی در «المشجر الکشاف للسادة الاشراف» ص ۲۳۰ ط مصر.
- ۲۰ - سید محمد بن احمد بن عمید الدین علی حسینی در «المشجر الکشاف للسادة الاشراف» ص ۲۳۰ ط مصر.
- ۲۱ - شیخ تقی الدین کفعمی در «مصباح» ص ۵۱۲.
- ۲۲ - احمد بن محمد بن عبدالغفاری قزوینی در «تاریخ نگارستان».
- ۲۳ - قاضی شهید نورالله مرعشی در کتابش «احقاق الحق».
- ۲۴ - شیخ عبدالنبی جزائری (متوفی ۱۰۲۱) در «حاوی الاقوال».
- ۲۵ - شیخ محمد بن شیخ علی لاهیجی در «محبوب القلوب».
- ۲۶ - ملاحسن فیض کاشانی (متوفی ۱۰۹۱) در کتابش «تقویم المحسنین».
- ۲۷ - شیخ نظام محمد بن حسین تفرشی ساوجی، شاگرد شیخ بهائی در «تکملة جامع عباسی».
- ۲۸ - شیخ ابوالحسن شریف (متوفی ۱۱۰۰) در کتاب ارزنده و گرانقدر خود «ضیاء العالمین».
- ۲۹ - سید هاشم توللی بحرانی مؤلف کتب نفیسه (متوفی ۱۱۰۷) در «غایة المرام».
- ۳۰ - علامه مجلسی (متوفی ۱۱۱۰) در «جلاء العیون» ص ۸۰ و «بحار الانوار».
- ۳۱ - سید نعمت الله جزائری (متوفی ۱۱۱۲) در «الاتوار النعمانیة».
- ۳۲ - سید علیخان شیرازی متوفای ۱۱۲۰ یا ۱۱۱۸) در «الحدائق النندیة فی شرح الفوائد الصمدیة».
- ۳۳ - سید محمد طباطبائی جد آیه الله بحر العلوم در رساله اش که در تواریخ موالیذ و وقیات ائمه تألیف فرموده است.

- ۳۴ - سید عباس بن علی بن نورالدین موسوی حسینی مکی (متوفی ۱۱۷۹) در کتابش «نزهة الجلیس» ج ۱ ص ۶۸.
- ۳۵ - ابوعلی حائری (متوفی ۱۲۱۵) در کتاب رجالش «منتهی المقال» ص ۴۶.
- ۳۶ - سید محسن اعرجی (متوفی ۱۲۲۷) در «عمدة الرجال».
- ۳۷ - شیخ خضر بن شلال عفاکوی نجفی (متوفی ۱۲۵۵) در مزارش «ابواب الجنان و بشائر الرضوان».
- ۳۸ - سید حیدر حسنی حسینی کاظمی (متوفی ۱۲۶۵) در «عمدة الزائر».
- ۳۹ - سید مهدی قزوینی (متوفی ۱۳۰۰) در «فلک النجاة» ص ۳۲۶.
- ۴۰ - مولی سید محمود بن محمد علی بن محمد باقر در «تحفة السلاطین» ج ۲.
- ۴۱ - ملا سلطان محمد بن تاج الدین حسن در «تحفة المجالس» ص ۸۸.
- ۴۲ - سید میرزا حسن زنوزی خوئی در کتاب ارزنده خود «بحرالعلوم».
- ۴۳ - حاج ملا شریف شیروانی از شاگردان صاحب ریاض در کتابش «شهاب ثاقب در مناقب علی بن ابیطالب».
- ۴۴ - ملا علی اصغر بروجرودی در «عقائد الشیعة» ص ۳۱.
- ۴۵ - حاج میرزا حبیب الله خوئی در «شرح نهج البلاغه» ج ۱ ص ۷۱ چاپ سنگی.
- ۴۶ - ابو عبدالله جعفر بن محمد بن جعفر حسینی اعرجی در «مناهل الضرب فی انساب العرب».
- ۴۷ - حاج شیخ عباس قمی (متوفی ۱۳۵۹) در «سفینه البحار» ج ۲ ص ۲۲۹.
- ۴۸ - سید محسن امین حسینی عاملی در «اعیان الشیعة» ج ۳ ص ۳.
- ۴۹ - شیخ جعفر نقدی در کتاب «نزهة المحیین فی فضائل امیرالمؤمنین» ص ۲ - ۸.
- ۵۰ - شیخ بزرگوار و علامه متقی، میرزا محمد علی اردوبادی در کتاب «علی و لید الکعبة» که در این موضوع تألیف فرموده است و این کتاب در قم از طبع نجف بطور افست به چاپ رسیده است.
- نجاشی و شیخ الطائفة یادآور شده اند که قاضی ابوالبحتری، کتابی خاص در مولد امیرالمؤمنین تألیف نموده است.
- خطیب بغدادی در تاریخ بغداد ج ۷ ص ۴۱۹ گوید:
- ابو محمد علوی حسن بن محمد بن حجر محمد بن سامی از رجاء بن سهل صنعانی، آن کتاب را از ابوالبحتری روایت

- می‌کند.
- ۹ - سید محمد باقر بن محمد حسینی
استرآبادی معروف به میرداماد (متوفی
۱۰۴۱).
- ۱۰ - مولی محمد مسیح معروف به
مسیحا فسوی شیرازی (متوفی ۱۱۲۷).
- ۱۱ - سید نصرالله مدرس حائری شهید
۱۱۶۰۰.
- ۱۲ - ملا رضا رشتی، متخلص به
محزون.
- ۱۳ - میرزا نصرالله، متخلص به
شهاب.
- ۱۴ - شرف الدین محمد بن فلاح
کاظمی در قصیده کزار به.
- ۱۵ - شیخ محمدرضا نحوی (متوفی
۱۲۲۶).
- ۱۶ - آیه الله شیخ حسین نجف
(متوفی ۱۲۵۲).
- ۱۷ - میرزا عباس دامغانی هزار
جریبی متخلص به نشاطی (متوفی
۱۲۶۲).
- ۱۸ - سید محمد تقی قزوینی (متوفی
۱۲۷۰).
- ۱۹ - شیخ حسین بن علی فتونی
همدانی عاملی حائری.
- ۲۰ - حاج محمد خان متخلص به
دشتی (مولود ۱۲۴۶).
- ۲۱ - آیه الله العظمی حاج سید
- نجاشی در فهرست خود ص ۲۷۹ نیز
کتابی در مولد امیرالمؤمنین به شیخ بزرگوار
ابن بابویه نسبت می‌دهد.
- در طول قرون گذشته به همراهی علماء
اعلام، شعراء نیز در اشعار خود این فضیلت
را ذکر نموده‌اند که به بعضی از آنان نیز
اشارتی می‌رود:
- ۱ - سید اسماعیل حمیری (متوفی
۱۷۳).
- ۲ - محمد بن منصور سرخسی در
ابیاتی که در «مناقب ابن شهر آشوب» ج
۱ ص ۳۶۰ مذکور است.
- ۳ - خواجه معین جشتی اجمیری
(متوفی ۶۳۲).
- ۴ - ملای رومی، جلال الدین محمد
(متوفی ۶۷۲).
- ۵ - ملا محمد بن عبدالله کاتبی
نیشابوری (متوفی ۸۸۹).
- ۶ - ملا اهلای شیرازی (متوفی
۹۴۲).
- ۷ - سید عبدالعزیز بن محمد بن
حسن بن ابی نصر حسینی سربجی اوالی
که در بصره حدود ۷۵۰ وفات یافته است.
- ۸ - میرزا محمد علی صائب تبریزی
(متوفی ۹۷۴)، دیوان صائب، چاپ اخیر
حروفی، قصائد ص ۸۰۴.

- ۳۱ - آية الله حاج شيخ محمد حسين اصفهاني معروف به کمپاني و متخلص به «مفتقر» (متوفى ۱۳۶۱).
- ۳۲ - علامه سيد ميرعلی ابوطبيخ نجفی (متوفى ۱۳۶۱).
- ۳۳ - علامه سيدرضا هندی نجفی (متوفى ۱۳۶۲) صاحب قصيدة كوثريه معروف.
- ۳۴ - علامه سيد محسن امين عاملی صاحب «اعيان الشيعة».
- ۳۵ - آية الله شيخ محمد صالح مازندارانی.
- ۳۶ - علامه بزرگوار شيخ ميرزا محمدعلی اردوبادی.
- ۳۷ - علامه شيخ محمد سماوی نجفی.
- ۳۸ - علامه شيخ محمد علی يعقوبی نجفی.
- ۳۹ - علامه شيخ جعفر نقدی.
- ۴۰ - ميرزا محمد خليلی نجفی.
- ۴۱ - علامه بزرگوار سيد علينقی لکنهوی هندی.
- ۴۲ - شاعر مسیحی معروف، پولس سلامة در منظومه اش «عيد الغدير».
- اسماعيل شیرازی (متوفى ۱۳۰۵) والد معظم آية الله العظمی حاج سيد عبدالهادی شیرازی طاب ثراهما.
- ۲۲ - ميرزا ابوالقاسم حسینی شیرازی.
- ۲۳ - سراج الدين محمد بن حسن قرشی تمیمی معروف به فدا حسين هندی در منظومه علویه «النفخة القدسي».
- ۲۴ - علامه ميرزا محمد تقی حجة الاسلام نير تبریزی.
- ۲۵ - ميرزا محمد يزدي متخلص به جيحون.
- ۲۶ - آية الله سيد مصطفى بن حسين كاشانی نجفی مدفون در كاظمين (متوفى حدود ۱۳۱۸).
- ۲۷ - آقای شيخ علی خراسانی ملقب به شيخ الرئيس در منظومه «تنبيه الخاطر في احوال المسافر».
- ۲۸ - آية الله حاج ميرزا حبيب الله مشهدي متخلص به حبيب.
- ۲۹ - شيخ محمود عباس عاملی (متوفى ۱۳۵۳).
- ۳۰ - علامه سيد حسن آل بحر العلوم (متوفى ۱۳۵۵).

بررسی شاعرانی که به زبانهای مختلف عربی، فارسی، ترکی و یا زبانهای محلی، این فضیلت بی مانند را در شعر خود آورده اند، بسیار به طول می انجامد و مخصوصاً شعراء فارسی و عربی زبان بخصوص شعراء قرن چهاردهم هجری، بسیار زیاد بوده و تتبعی بسیار بقیه در صفحه ۱۸۳